

بررسی نیازهای حرفه ای مخاطبان مجلات رشد بزرگسال
و ارائه راهکارهای لازم به منظور طراحی و تولید محتوای مناسب
(رشد معلم ، رشد تکنولوژی آموزشی و رشد مدرسه فردا)

دکتر مرتضی سمیعی زفرقندی

ناظر: دکتر ولی اله فرزاد

۱۳۹۷

سابقه مجلات

- رشد عنوان مشترک مجله هایی است که در دفتر انتشارات و تکنولوژی آموزشی سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی وابسته به وزارت آموزش و پرورش منتشر می شود. مجلات رشد با شمارگان بیش از ۴۸ میلیون نسخه در سال، در گستره ملی و برای مخاطبان پیش دبستانی تا معلمان، مربیان و مدیران مدارس تولید می شوند.
- مجلات رشد که پیش از پیروزی انقلاب اسلامی به آنها «پیک» اطلاق می شد دارای پیشینه ای حدود نیم قرن است. در تولید این مجلات، صدها نویسنده شامل تعدادی از اساتید دانشگاه و معلمان، مترجم، تصویرگر، گرافیست و عوامل مختلف فنی و هنری نقش دارند و می کوشند، در هر شماره، با ارائه تازه ترین و غنی ترین مطالب علمی، جذاب ترین داستان ها و لطیف ترین شعرها و... مهمان مد ارس ایران شوند.
- این مجلات در واقع به عنوان منابع آموزشی و کمک آموزشی قلمداد می گردند که در کنار سایر فعالیت های رسمی در چرخه آموزش و پرورش نقشی اساسی دارند

جایگاه مجلات رشد در سند تحول بنیادین

- نقش و جایگاه مجلات رشد در تحول بنیادین در آموزش و پرورش به عنوان یکی از حلقه‌های تحول در نظام آموزش و پرورش مطرح است. این نشریات می‌تواند در ذهن و افکار معلمان و دانش‌آموزان تحول ایجاد نماید، معلم در نظام تعلیم و تربیت کشور و سند تحول به‌عنوان مؤثرترین عنصر که نقش هدایت‌گری و به عنوان الگو معرفی شده است. (گزاره ۷ از بیانیه ارزش‌ها)
- محتوی این مجلات می‌تواند در ذهن و افکار معلمان و دانش‌آموزان تحول ایجاد نماید برخی از راهکارهای مرتبط در سند عبارت است از: راهکار ۲/۱۰، راهکار ۱۱-۴ و هدف‌های عملیاتی ۱۰ و ۱۱، ۱/۱۱ و ۲/۱۱ که هریک به نحوی ناظر رسیدن به جایگاه مذکور است. (لینک راهکارها و اهداف)
- در نظام آموزش رسمی کشور، علاوه بر کتاب درسی، وجود ابزار و منابع تکمیلی، هم‌چون مجلات رشد، نرم افزارهای آموزشی، شبکه ملی رشد و ... ضروری است. مجلات رشد قادرند در نقشه کلان آموزشی و تکمیل برنامه درسی، به عنوان جزئی مهم، به جدول‌های تسهیلی، تعمیقی و توسعه ای نقش آفرینی کنند.
- مجلات رشد می‌توانند به عنوان یک منبع آموزشی و در دسترس برای معلمان نقش زیادی در توانمندسازی معلمان داشته باشند.، به طوری که استفاده از آنها برای مخاطبان زمینه یادگیری پیوسته در طول خدمت فراهم آورد.

ضرورت توانمند سازی معلمان

- یکی از مهمترین وظایف آموزش و پرورش ایجاد زمینه و شرایط به روزآوری دانش، اطلاعات و مهارت های معلمان است. (قانون اهداف و وظایف وزارت آموزش و پرورش)
- جامعه رو به تکامل امروز کشور نیازمند برخورداری از مدرسی است که روند رشد و توسعه را تسریع کند، متناسب با تکنولوژی و عصر مدرن پیش روند و با تربیت نیروی انسانی مورد نیاز جامعه، زمینه رشد و تعالی را فراهم سازند. چنین مدرسی اهمیت قابل توجهی برای معلمان قائل هستند
- ارتقاء سطح آموزشی و تربیتی مدارس در گرو توانمندسازی معلمان است. در این راستا مجلات رشد نقش بسیار مهمی را می توانند عهده شوند.

بسته آموزشی

در نظام آموزش رسمی کشور، علاوه بر کتاب درسی، وجود ابزار و منابع تکمیلی، هم چون مجلات رشد، نرم افزارهای آموزشی، شبکه ملی رشد و ... ضروری است. مجلات رشد قادرند در نقشه کلان آموزشی و تکمیل برنامه درسی، به عنوان جزئی مهم، به شکل های تسهیلی، تعمیقی و توسعه ای نقش آفرینی کنند

اهداف انتشار مجلات رشد

- انتقال میراث فرهنگی، تقویت هویت دینی و ملی و آشنایی با میراث فرهنگی ملل
- اصلاح و ارتقای سواد و ذوق بصری دانش‌آموزان
- تسهیل در فرایند رشد ذهنی و روحی و ایجاد فرصت‌های تازه یادگیری
- توسعه فرهنگ مطالعه و برانگیختن روحیه جست‌وجوگری
- افزایش دانش و وسعت نگرش
- توسعه توانایی‌های علمی، فنی و نگارشی
- بهبود شیوه‌های زبان‌آموزی
- بهبود فرهنگ رفتاری
- توسعه کتابخانه‌های کلاسی و مدرسه‌ای
- آشنایی با آثار نویسندگان جهان
- زیباسازی محیط مدارس

اهداف انتشار مجلات رشد

- ایجاد و تقویت همبستگی اجتماعی
- پاسخ به پرسش‌ها و انتقال تجربه‌های مفید
- تقویت نقش تربیتی معلمان و خانواده‌ها
- گسترش و پرورش فرهنگ نقد
- آشنایی با هنرها و تقویت حس زیبایی‌شناسانه
- کاهش بحران‌های روحی
- تقویت املانویسی، انشانویسی و گویش
- غنی‌سازی اوقات فراغت و سرگرم‌کردن هدفمند
- گسترش فرصت‌ها و تعمیق فعالیت‌های پرورشی
- پرورش خلاقیت ذهنی و هنری
- افزایش شوق به مطالعه کتاب‌های درسی و پیشرفت تحصیلی

معرفی مجلات رشد مورد مطالعه

معرفی رشد معلم

- براساس اهداف کلی دفتر انتشارات و تکنولوژی آموزشی، اسناد تحول بنیادین، اهداف مجله رشد معلم از جمله: توانمندسازی معلمان در ابعاد مختلف و نقش‌هایی که معلمان در کلاس درس دارند مانند مدیریت، مشاوره، دوستی و تدریس در کلاس درس براساس اسناد بالادستی از بُعد نظری و تجربه‌های زیسته همکاران در بُعد عملی و اجرای فعالیت‌ها در کلاس درس برای استفاده مخاطبان مجله (معلمان، دانشجویان دانشگاه فرهنگیان و کارشناسان آموزش و پرورش) تنظیم شده است.

معرفی مجلات رشد مورد مطالعه

معرفی رشد مدرسه فردا

مأموریت‌های این نشریه به قرار زیر است:

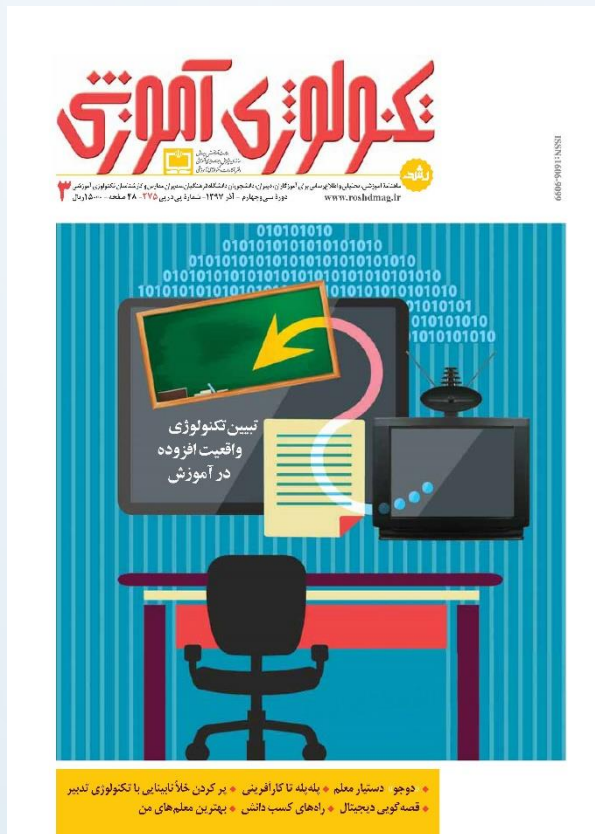
- توسعه دانش نظری و عملی مخاطبان نشریه در حوزه فاوا تعلیم و تربیت؛
- معرفی آخرین دستاوردهای آموزش و پرورش جهان در عرصه فاوا و تعلیم و تربیت؛
- معرفی آخرین دستاوردهای آموزش و پرورش ایران در عرصه فاوا و تعلیم و تربیت؛
- توسعه تفکر انتقادی مخاطبان در کاربرد فاوا در تعلیم و تربیت؛
- توانمندسازی مخاطبان نشریه در به‌کارگیری فاوا در تعلیم و تربیت.

معرفی مجلات رشد مورد مطالعه

رشد تکنولوژی آموزشی

- فراهم کردن زمینه‌های ارتقای کیفیت و کمیت فرایند یاددهی و یادگیری از طریق افزایش دانش و بینش علمی، توانمندی‌های حرفه‌ای و تقویت تجربه‌های آموزشی معلمان است. این اهداف در قالب برنامه‌ای یک‌ساله همراه با معرفی فناوری‌های جدید اطلاعات و ارتباطات و ارائه نوآوری‌های آموزشی معلمان کشور و تجربیات جهانی آموزش و پرورش و با تأکید بر اهداف ارزشی و رویکردهای فرهنگی - تربیتی نظام جدید آموزشی کشور تهیه و تنظیم شده است.

مخاطبان مجلات رشد

- یکی از نیازهای اساسی دفتر انتشارات کمک آموزشی، آگاهی از نیازهای مخاطبان مجلات فوق جهت کیفیت بخشی به مجلات رشد می باشد

- اکثریت مخاطبان سه مجله رشد معلم , تکنولوژی و مدرسه فردا معلمان سه دوره تحصیلی ابتدایی ، متوسطه اول و دوم هستند.

- در این تحقیق نیازهای مخاطبان مجلات مذکور معادل نیازهای حرفه ای معلمان در نظر گرفته شده است . نیازهای حرفه ای معلمان آن چیزی است که رفع آن موجب شایستگی حرفه ای آنان گردد.

نیاز های مخاطبان مجلات رشد

- سنجش نیازها و استفاده از آن در فرایند تولید محتوا. به عبارت روشن تر مشروعیت محتوای این مجلات در گرو نقش و تاثیری است که آنها در جهت تحقق مجموعه ای از نیازهای حرفه ای مخاطبان ایفا می نمایند.
- معلمان باید دارای چه ویژگیها و توانایی هایی باشند و از معلمان چه انتظاراتی داریم ؟
- نقش صلاحیت های حرفه ای معلمان در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان به منظور فراهم کردن فرصتهای بهتر آموزشی اهمیت بسیار دارد. (آقازاده و همکاران، ۱۳۹۱)

نقش مرجعیت معلمان

- در برنامه های درسی و تربیتی باید به نقش مرجعیت معلم در هدایت تربیتی برای تقدم تزکیه بر تعلیم، غنی سازی محیط تربیتی و یادگیری، فعال سازی دانش آموزان در فرآیند یادگیری و تربیت پذیری و ترغیب آنان نسبت به یادگیری مستمر توجه کنند. همچنین زمینه ی ارتقاء صلاحیت های اعتقادی، اخلاقی، حرفه ای و تخصصی معلم را فراهم سازد. (سند برنامۀ درسی ملی، ۱۳۹۱) ارتقاء صلاحیت حرفه ای معلمان درگرو تأمین نیازهای حرفه ای آنها می باشد. در این رابطه نیاز سنجی از معلمان به عنوان مجریان طرح های یادگیری را باید مدنظر قرار داد.

مفهوم نیاز در این پژوهش

- مفهوم نیاز از جمله مفاهیمی می باشد که به معانی مختلفی به کار رفته است. به لحاظ گونه شناسی، از منظر اجتماعی می توان برداشت ها و تعاریف ارائه شده را به چهار دسته طبقه بندی کرد (فتحی، عباس زادگان، ۱۳۷۹).

- نیاز به عنوان فاصله بین وضع موجود و وضع مطلوب: به نظر «کافمن» نیاز به موقعیتی دلالت دارد که بین وضع موجود با وضع مطلوب فاصله باشد. به نظر وی، وضعیت مطلوب دربرگیرنده ایده آل ها، هنجارها، ترجیحات، انتظارات و ادراکات مختلف درباره آنچه که باید باشد، است.
- نیاز به عنوان یک خواست یا ترجیح: در این دیدگاه، نظرات و عقاید افراد و گروه ها مطمح نظر است.

مفهوم نیاز در این پژوهش

- نیاز به عنوان یک عیب یا نقصان: در این برداشت، نیاز به عنوان یک نقصان و عیب یا نوعی کمبود محسوب می شود. در این دیدگاه، عدم وجود نوعی توانایی، مهارت یا نگرش که منجر به ضرر یا خسران در عملکرد فردی یا سازمانی گردد، نشانگر وجود «نیاز» است.
- برداشت ترکیبی: در رویکرد ترکیبی، آنچه که بین وضع موجود و وضع مطلوب قرار دارد و آنچه که ترجیحات، علایق و انتظارات افراد را شامل می شود و سر انجام آنچه که بر عملکردهای مطلوب اثر منفی دارد، همگی نشانگر نیاز هستند.

نیاز های حرفه ای معلمان

صاحب نظران تعلیم و تربیت درباره شایستگی حرفه ای معلمان نظریات مختلفی بیان کرده اند:

- در مبانی نظری سند تحول بنیادین، منظور از شایستگی، «مجموعه ای ترکیبی از صفات، توانمندی ها و مهارت های ناظر به همه جنبه های هویت (عقلانی، عاطفی، ارادی و عملی) ذکر شده است، که متربیان در جهت درک و عمل برای بهبود مستمر موقعیت خود (برای دستیابی به مراتب حیات طیبه) باید آن ها را کسب کنند.
- (کوال چاک، ۲۰۱۷) کسب شایستگی حرفه ای معلمان منبع اطلاعاتی برای روز کردن مهارت های معلمان در زمینه های مختلف است و به معلمان در پیشرفت حرفه ای کمک می کند.

نیاز های حرفه ای معلمان

- معلمان دارای شایستگی حرفه ای قادرند یادگیری دانش آموزان را افزایش داده و سطح انگیزش آنان را بالا ببرند. به زعم برونینگ و گلاور (۲۰۰۹)
- (هوبرمن ۲۰۱۱) شایستگی و صلاحیت های حرفه ای معلمان عمدتاً شکل دهنده تجربیاتی است که منجر به تغییرات مطلوب رفتاری در فراگیران می شود
- به نظر مک دانلد (۲۰۱۱) معلمان دارای شایستگی حرفه ای قادرند یادگیری دانش آموزان را افزایش داده و سطح انگیزش آنان را بالا ببرند. به زعم برونینگ و گلاور (۲۰۰۹)

انواع شایستگی معلمان (شایستگی های در حال تغییر)

- برای شناختن صلاحیتهای مورد نیاز یک معلم، ضرورت دارد که ابتدا شغل یک معلم توضیح داده شود و سپس این پرسش مطرح شود که چه شایستگیها یا صلاحیتهایی برای یک معلم موردنیاز است تا در کارش اثربخش باشد. وظیفه یک معلم، تا حد زیادی وابسته به ماهیت کلاس درس است. کلاسهای درس امروز، معلمان را مطالبه میکند که همه دانش آموزان را به صورت مجازی برای تفکر سطح بالا و مهارتهای عملکردی آماده کنند(دارلینگ – هاموند ۲۰۰۶)

انواع شایستگی معلمان (شایستگی های در حال تغییر)

- نقشهای معلم در قرن بیست و یکم چه هستند؟ معلمان برای به انجام رساندن این نقشها، به چه صلاحیتهایی نیاز دارند؟
- زجاجی ، حنیفر، آقاحسینی، یزدانی(۹۶) در پژوهشی سه مقوله اصلی به عنوان الزامات و شایستگی های پایه قرار دارد. که مقوله اول توانمندی های شناختی با هفت مفهوم، مقوله دوم توانمندی های رفتاری با پنج مفهوم و مقوله سوم توانمندی های اجتماعی با شش مفهوم می باشد.

شایستگی معلمان

- از نظر کریمی (۱۳۸۷) براساس نتایج تحقیق خود مولفه های اصلی صلاحیت های معلمان عبارت است از: آموزشی، رفتاری-شناختی، توسعه حرفه ای، مدیریتی، شخصیتی، فن آوری، تدریس، اخلاق حرفه ای و

فکری

- هانتلی (۲۰۰۸) شایستگی های معلمان را در سه حوزه دانش حرفه ای ، عمل حرفه ای و تعهد حرفه ای

تقیسم بندی کرده است. Huntly

صلاحیت ها و شایستگی ها معلمان از دیدگاه صاحب نظران

- منظور مجموعه شناخت ها، گرایش ها و مهارت هایی است که معلم با کسب آنها می تواند در جریان تعلیم (ملکی و تربیت به پرورش جسمی، عاطفی، عقلی، اجتماعی و معنوی فراگیران کمک کند). (ملکی، ۱۳۹۱). وی صلاحیت های معلمی را در سه حیطه صلاحیتهای شناختی، صلاحیتهای عاطفی و صلاحیتهای مهارتی طبقه بندی نموده است.
- در سند برنامه درسی ملی (۱۳۹۳) شایستگی های حرفه ای معلمان تحت عنوان شایستگی های پایه شامل: تعقل، ایمان، علم، عمل و اخلاق معرفی شده است.
- منظور داشتن توانایی کلامی، تسلط کافی به موضوع تدریس، آگاهی در باره منابع جدید و تسلط به کارگیری آنها در تدریس است (استرانگ، ۲۰۰۷).
- پرفسور شولمن (۱۹۸۷) تدریس مطلوب را فرایند پیچیده ای می داند که در آن توانایی تدریس معلم (مهارتهای تدریس، انگیزه شخصیت و هوشمندی معلم) در کنار سایر عوامل بسیار موثر است.

صلاحیت ها و شایستگی ها معلمان از دیدگاه صاحب نظران

- هونگ و همکاران (۲۰۰۸) صلاحیت های معلمان در ۶ دسته اصلی توانایی فکری، سیستم ارزشها، مهارت های بین فردی، توانایی مدیریت، توانایی های حرفه ای و ویژگی های شخصیتی دسته بندی شد.
- دی ریچارد، (۲۰۰۹) اعتقاد دارد یکی از دانش هایی که معلم بدان نیاز دارد دانش پداگوژی (فن آموزشی PK) است. دانش فن آموزش ، دانش عمیق معلمان در مورد فرایندها و شیوه ها یا روشهای فعال تدریس و یادگیری است
- (دنيس ۲۰۱۰) همچنین براون، (۲۰۱۴) معتقد است ویژگیهای معلمان موفق را به آسانی می توان در دو گروه ویژگیهای فردی و حرفه ای طبقه بندی کرد .
- کاستر و دنگریک (۲۰۰۸) شایستگی ها، ترکیبی از دانش ها، مهارت ها، نگرش ها، ارزش ها و ویژگی های شخصی هستند که معلم را برای عمل حرفه ای و مناسب در یک موقعیت توانمند می سازند.

مسئولیت های معلمان

- قورچیان اعتقاد دارد وظایف ومسئولیت های معلمان بسیار زیاد است با این وجود آن را به سه دسته گروه بندی می کند .

- الف- وظایف ومسئولیت های معلم نسبت به دانش آموزان یا دانشجویان

- ب- وظایف و مسئولیت های معلم نسبت به مدیریت کلاس

- ج- وظایف و مسئولیت های معلم نسبت به خویشان

شایستگی های مشترک مورد نیاز معلمان

- شایستگی های معلمان را می توان در سه حیطه زیر بررسی نمود.
- ۱- **شایستگی های شناختی**: مجموعه آگاهی ها و مهارت های ذهنی است که معلم را در شناخت و تحلیل مسائل و موضوعات مرتبط با تعلیم و تربیت توانا می سازد شایستگی های شناختی در زمینه هایی از قبیل شناخت خود ، ویژگی های شخصی ،شناخت یادگیرنده و فرآیند های یاددهی یادگیری مطرح می شود
- ۲- **شایستگی های مهارتی** : مهارتها و توانایی های علمی معلم در فرآیند یادگیری مرتبط می شود
- ۳- **شایستگی های عاطفی**: مجموعه گرایشات و علایق معلم نسبت به مسائل و موضوعات مرتبط با تعلیم و تربیت است

وضعیت موجود شایستگی حرفه ای معلمان

- مطالعات مربوط به نتایج آزمون های تیمز کما کان حاکی از ضعف دانش آموزان ایرانی است که دلایل عمده آن مرتبط با روش های تدریس گزارش شده است. (کبیری ، ۱۳۹۳).
- تحقیقات عبد اللهی ، شریعتمداری ونادری (۱۳۸۹) نیز نشان داده است که معلمان مورد مطالعه از صلاحیت و مهارت های لازم برخوردار نیستند.
- در نتایج تحقیقات موحدیان، اصلان پور و حسنوند (۱۳۹۱) آمده است که معلمان به فهم درستی از چگونگی کاربرد شیوه ها و ابزار های ارزشیابی دست نیافته اند.

شناسایی نیاز های معلمان

- چنانچه معلمان با وجود تلاش خود برای تحقق اهداف آموزش و پرورش هیچ تغییری در وضعیت کنونی خود مشاهده ننمایند، انگیزه و رغبت خود را برای تداوم چنین فعالیت های اثربخشی از دست خواهند داد. لازمه رفع نیاز و برطرف سازی موانع و محدودیت های رشد شغلی معلمان شناسایی نیازهای آنان و انجام پژوهش هایی هدفمند حول محور این نیازها است.

آسیب شناسی مجلات رشد

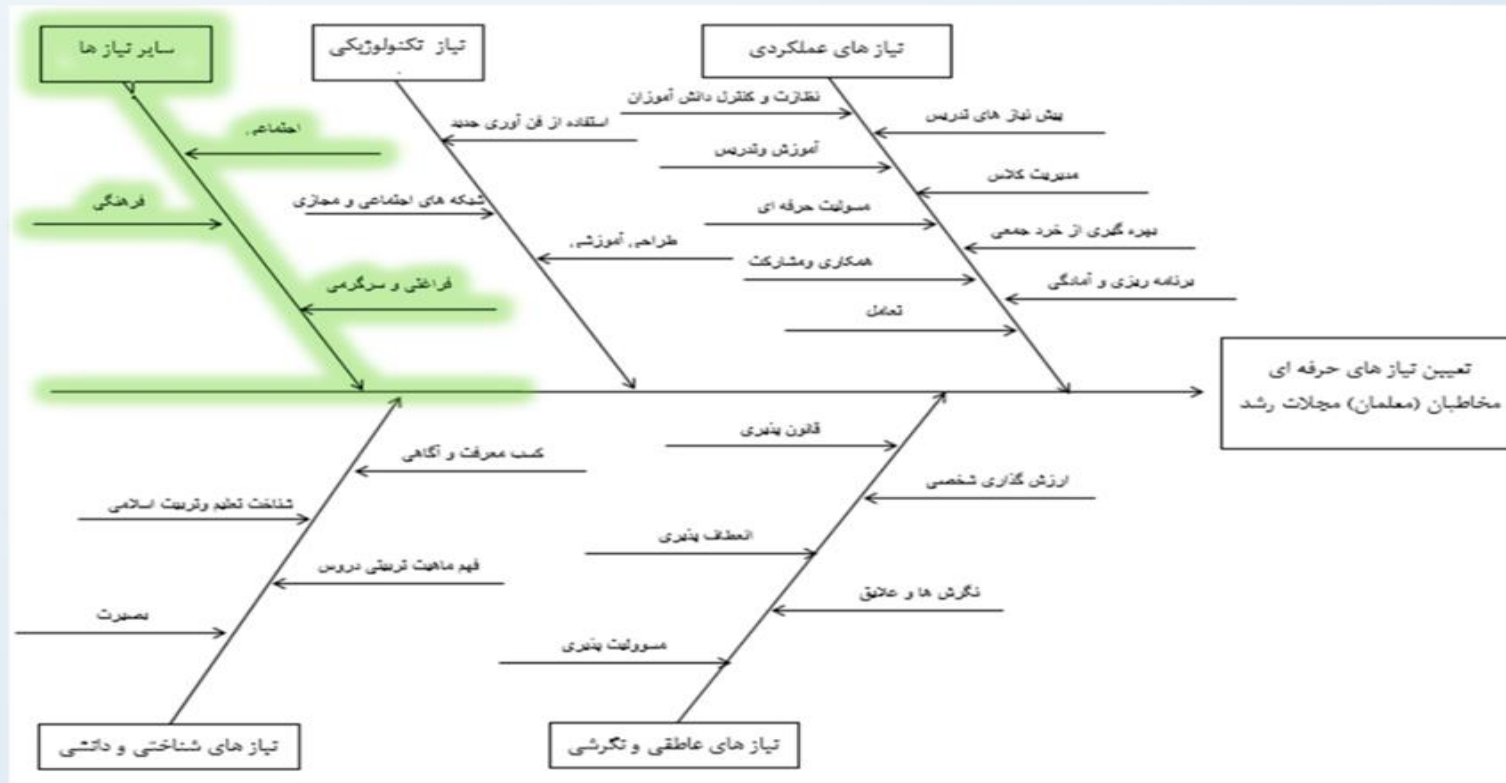
- آسیب شناسی کلی که در مورد مجلات رشد انجام شده است نشان می دهد که متولیان امر تولید و انتشار مجله های مذکور می بایست برای اطمینان حداکثری از بالا بردن کیفیت مجله های آموزشی رشد و جذاب بودن آنها برای مخاطبان، به صورت مستمر و مداوم، اقدام به ارزیابی مجله ها از ابعاد مختلف نموده تا با بهره مندی از نتایج، به رفع نواقص محتوی و کاستی های آن بپردازند و بتوانند به طور مداوم بر ارتقاء همه جانبه آنها بیافزایند. مروری بر پیشینه تحقیق و ملاحظه شواهد وقراین حاکی از آن است که استقبال ضعیف مخاطبان از این مجلات دلایل گوناگونی دارد که از جمله آنها می توان به عدم تناسب محتوای مجله های رشد با نیازهای مخاطبان اشاره نمود . از دلایل کاهش تیراژ و عدم استقبال مخاطبان از مجلات رشد، عدم توجه به نیازهای واقعی و رو به تزاید مخاطبان در سنین بالاتر است. (دفتر انتشارات کمک آموزشی، ۱۳۹۰)

پیشینه تحقیق

- تاکنون ارزیابی از جوانب مختلف در زمینه نشریات آموزشی رشد انجام شده است که از جمله آن ها می توان به تحقیقات اقتداری نائینی، ۱۳۷۴؛ شاهسونی، ۱۳۸۳؛ افچگنی و ریاضی، ۱۳۸۳، فروهش تهرانی، ۱۳۸۶؛ مجید فولادیان، ۱۳۸۷؛ خادمی نوش آبادی، ۱۳۸۸؛ ... اشاره کرد.
- نتایج بیشتر این پژوهش ها نشان داده است که تأثیراین مجلات در افزایش مهارت و نگرش مخاطبان درحد متوسط و کمتر از آن ارزیابی شده است
- از تحقیقات مذکور مدت زیادی گذشته است و بعد از آن هم پژوهش
- منسجمی درباره نیاز سنجی از مخاطبان مجلات بزرگسال صورت نگرفته است

مدل مفهومی تحقیق

- مدل مفهومی تحقیق براساس نتایج تحقیقات ملی و بین المللی با بهره گیری از نتایج پژوهش های مختلف در باره ابعاد و مولفه های شایستگی های معلم و گزاره های اسناد تحولی (مبانی نظری سند تحول و برنامه درسی ملی)، و توجه به شرح وظایف معلمان تنظیم گردیده است.

هدف کلی تحقیق

- شناسایی نیازهای آموزشی مخاطبان مجلات رشد (معلم، تکنولوژی و مدرسه فردا) و ارائه راهکارهای لازم به منظور طراحی و تولید محتوی مناسب برای این مجلات جهت ارتقاء شایستگی های حرفه ای معلمان

اهداف جزئی تحقیق

1. شناسایی نیازهای آموزشی مخاطبان مجلات رشد در زمینه شایستگی های شناختی (شناخت خود، ویژگی های شخصی و ،شناخت یادگیرنده ، فرآیند های یاددهی و یادگیرنده ،درک و فهم عمیق از ماهیت تربیتی دروس،شناخت کافی نسبت به تعلیم و تربیت اسلامی و ...) و ارائه راهکار های لازم در مورد بهره مندی از آنها در طراحی و تولید محتوی مجلات رشد
2. شناسایی نیازهای آموزشی مخاطبان مجلات رشد در زمینه شایستگی های عاطفی (مبتنی بر ارزش ها ، نگرش ها و علایق و...) و ارائه راهکار های لازم در مورد بهره مندی از آنها در طراحی و تولید محتوی مجلات رشد
3. شناسایی نیازهای آموزشی مخاطبان مجلات رشد در زمینه شایستگی های عملکردی (مسئولیت های حرفه ای، ایجاد آمادگی و انگیزه در دانش آموزان ، مدیریت و سازماندهی کلاس درس، آموزش و تدریس ، نظارت و کنترل برپیشرفت دانش آموزان ، پیش نیاز های تدریس موثر ، برنامه ریزی و آمادگی و ارائه راهکار های لازم در مورد بهره مندی از آنها در طراحی و تولید محتوی مجلات رشد

اهداف جزئی تحقیق

4. شناسایی نیازهای آموزشی مخاطبان مجلات رشد در زمینه تکنولوژی و فن آوری های جدید در انجام وظایف شغلی (طراحی آموزشی ، شناخت و به کارگیری فن آوری های جدید در آموزش ، شناخت شبکه های مجازی و اجتماعی و نحوه استفاده مناسب از آنها و ....) و ارائه راهکار های لازم در مورد بهره مندی از آنها در طراحی و تولید محتوی مجلات رشد

5. شناسایی سایر نیازهای آموزشی مخاطبان مجلات رشد در زمینه های (اجتماعی، فرهنگی و فراغتی و سرگرمی) و ارائه راهکار های لازم در مورد بهره مندی از آنها در طراحی و تولید محتوی مجلات رشد

سؤال کلی تحقیق

- نیازهای آموزشی مخاطبان مجلات رشد (معلم، تکنولوژی و مدرسه فردا) در زمینه ارتقاء شایستگی حرفه ای معلمان و راهکارهای بهره مندی از آنها برای طراحی و تولید محتوی مناسب برای مجلات کدام است ؟

سوالات تحقیق

1. نیازهای آموزشی مخاطبان مجلات رشد در زمینه شایستگی های شناختی (شناخت خود، ویژگی های شخصی، شناخت یادگیرنده، فرآیند های یاددهی و یادگیرنده، درک و فهم عمیق از ماهیت تربیتی دروس، شناخت کافی نسبت به تعلیم و تربیت اسلامی و ...) و راهکار های بهره مندی از آنها در طراحی و تولید محتوی مجلات رشد چیست ؟
2. نیازهای آموزشی مخاطبان مجلات رشد در زمینه شایستگی های عاطفی (مبتنی بر ارزش ها، نگرش ها و علایق و...) و راهکار های بهره مندی از آنها در طراحی و تولید محتوی مجلات رشد کدام است ؟
3. نیازهای آموزشی مخاطبان مجلات رشد در زمینه شایستگی های عملکردی مسئولیت های حرفه ای،، پیش نیاز های تدریس موثر، برنامه ریزی و آمادگی، ایجاد آمادگی و انگیزه در دانش آموزان، مدیریت و سازماندهی کلاس درس، آموزش و تدریس، نظارت و کنترل بر پیشرفت دانش آموزان و ...) و راهکار های بهره مندی از آنها در طراحی و تولید محتوی مجلات رشد کدام است ؟

سوالات تحقیق

4. نیازهای آموزشی مخاطبان مجلات رشد در زمینه تکنولوژی و فن آوری های جدید در انجام وظایف شغلی (طراحی آموزشی ، شناخت و به کارگیری فن آوری های جدید در آموزش ، شناخت شبکه های مجازی و اجتماعی و نحوه استفاده مناسب از آنها و ....) و راهکار های بهره مندی از آنها در طراحی و تولید محتوی مجلات رشد چیست ؟
5. سایر نیازهای آموزشی مخاطبان مجلات رشد در زمینه های (اجتماعی، فرهنگی و فراغتی و سرگرمی) کدام و راهکار های بهره مندی از آنها در طراحی و تولید محتوی مجلات رشد است ؟

متغیرهای تحقیق

1. نیازهای حرفه ای معلمان :مجموعه شناخت ها ، گرایش ها و مهارت هایی است که معلم با کسب آنها می تواند در جریان تعلیم و تربیت به پرورش جسمی ، عقلی ، عاطفی ، اجتماعی و معنوی فراگیران کمک کند. (ملکی، ۱۳۸۴)
2. نیازهای مربوط به شایستگی های پایه مرتبط با شغل: شایستگی های پایه بیان تفصیل یافته ای از هدف کلی برنامه های درسی و تربیتی می باشد. (سند برنامه درسی ملی ، ۱۳۹۱)
3. نیازهای مربوط به زمینه شناختی مرتبط با شغل: منظور نیاز های حرفه ای معلمان مربوط به صلاحیت های شناختی شامل مجموعه آگاهیهای و مهارت های ذهنی است که معلم را در شناخت و تحلیل مسایل و موضوعات مرتبط با تعلیم و تربیت توانا می سازد.

متغیرهای تحقیق

4. نیازهای مربوط به زمینه عاطفی منظور از نیازهای حرفه‌ای معلمان مربوط به صلاحیتهای عاطفی شامل، مجموعه گرایش‌ها و علایق معلم نسبت به مسایل و موضوعات مرتبط با تعلیم و تربیت است. به عنوان نمونه گرایش و علاقه به تکریم دانش آموز.

5. نیازهای مربوط به زمینه صلاحیتهای عملکردی : منظور از نیازهای آموزشی مربوط به صلاحیتهای عملکردی شامل، مهارتها و تواناییهای علمی معلم در فرآیند یادگیری است. به عنوان نمونه، مهارت معلم در تهیه طرح درس و یا توانایی معلم در ایجاد انگیزه و آمادگی در دانش آموزان و... (ملکی، ۱۳۹۱)

6. نیازهای مربوط به زمینه تکنولوژی : منظور از نیازهای آموزشی مرتبط با مجموعه روش‌ها و دستورالعمل‌هایی که با استفاده از یافته‌های علمی برای حل مسائل آموزشی است. اعم از طرح، اجرا و ارزشیابی به کار گرفته می‌شود. تکنولوژی آموزشی عبارت است از مجموعه روش‌ها و دستورالعمل‌هایی که با استفاده از یافته‌های علمی برای حل مسایل آموزشی اعم از طرح، اجرا و ارزشیابی در برنامه‌های آموزشی به کار گرفته می‌شود. (فردانش، ۲۰۰۷)

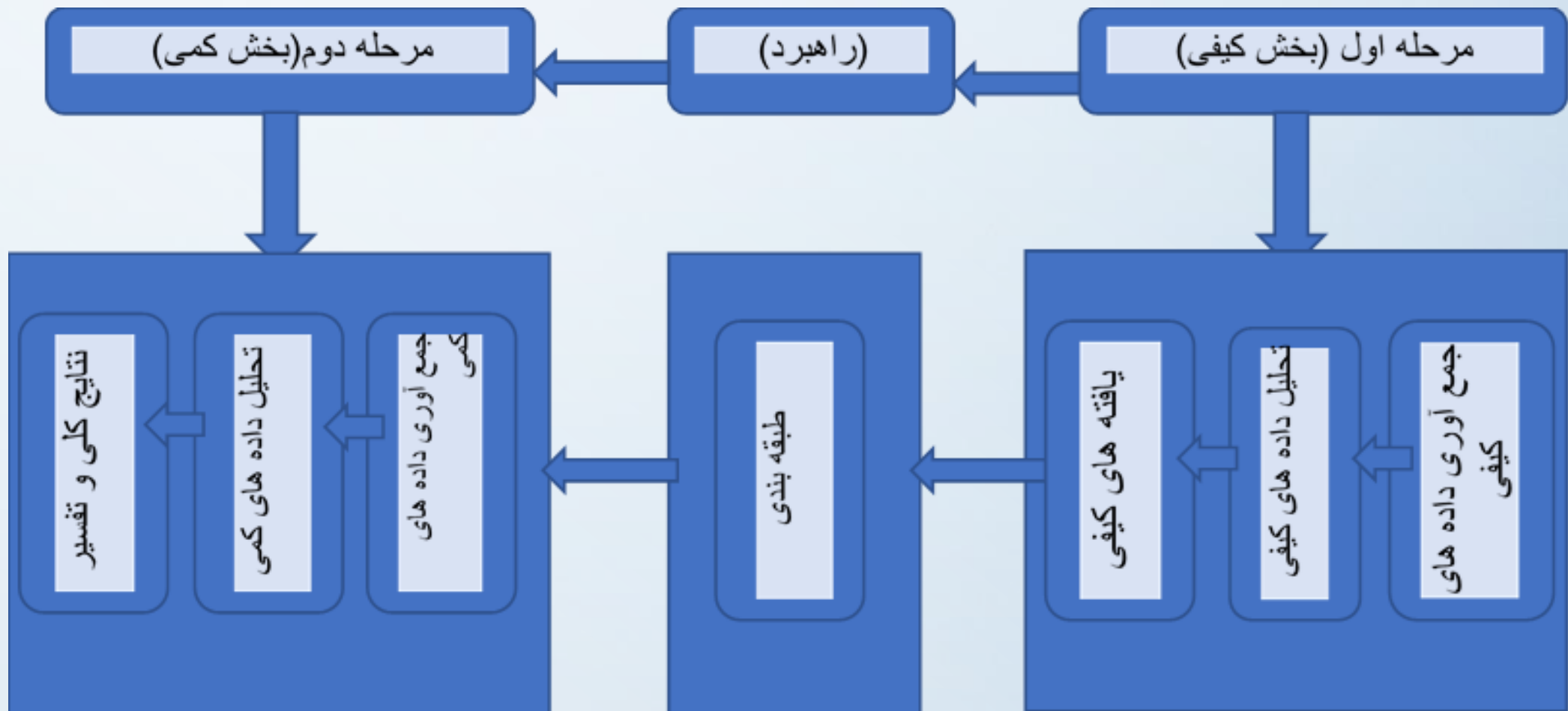
روش تحقیق و روند اجرای آن

این طرح باهدف نیاز سنجی مخاطبان مجلات رشد معلم ، تکنولوژی ومدرسه فردا به منظور طراحی و تولید محتوای مناسب این نشریات اجرا شد. روش تحقیق ترکیبی است و طرح به صورت کیفی-کمی و با استفاده از طرح اکتشافی متوالی در دو مرحله اجرا گردید. این نوع طرح برای شناخت پدیده ، با داده های کیفی شروع می شود و سپس مرحله ثانویه یا کمی ساخته می شود. نیاز های حرفه ای مخاطبان مجلات در بخش اول از طریق مصاحبه با متخصصان پداگوژی و تکنولوژی شناسایی شد. بدین منظور حدود ۱۰۰ نفر از متخصصان شامل اساتید دانشگاه ها و کارشناسان به روش گلوله برفی شناسایی و سپس از بین آنها بعد از بررسی و بر اساس شاخص هایی از قبیل رشته تحصیلی و رزومه و آثار و تالیفات در مجموع ۳۰ نفر انتخاب شدند. و ۵ گروه برای مصاحبه تعیین گردید. هماهنگی و نحوه مصاحبه ها در جلسه حضوری مورد وبحث و بررسی قرار گرفت و مصاحبه ها طبق دستورالعمل و راهنما. تا زمان اغنای و کشف نیاز های حرفه ای مخاطبان مجلات رشد بزرگسال ، رشد معلم، رشد تکنولوژی و مدرسه فردا ادامه یافت. الگوی نیاز سنجی مربوط به متخصصان ، نیز "توافق محور " بود.وملاک توافق ، اتقان و کفایت بود. (لینک راهنمای مصاحبه پیوست است)

خلاصه مراحل اجرای این بخش

- **مرحله اول:** ابتدا با انجام مصاحبه عمیق نیمه ساختار مند با ۱۵ از صاحب نظران و متخصصان پدا گوژی و تکنولوژی ساختار دانشی و نیاز حرفه ای معلمان استخراج و مقوله بندی گردید. (چارچوب مصاحبه بر اساس سوالات پژوهش تهیه شد).
- **مرحله دوم:** نتایج مرحله اول از طریق توافق نسبی بین دیدگاه های متخصصان در باره نیازهای حرفه ای معلمان که در تدوین محتوی مجلات باید مورد توجه قرار گیرد ، بوجود آمد. سپس نتایج حاصل متناسب با سوالات تحقیق تنظیم شد.
- **مرحله سوم:** با استفاده از مقوله ها ی توافق شده حاصل از مصاحبه با متخصصان پرسشنامه ای برای جمع آوری داده های کمی تهیه شد و پس از اطمینان از روایی و پایایی آن روی گروه نمونه آماری از مخاطبان مجلات ، معلمان ، مدیران مدارس و ... اجرا شد.
- **مرحله چهارم:** نتایج این مرحله نیاز سنجی در دو بخش کمی و کیفی (نتایج سوالات باز پاسخ) متناسب با سوالات تحقیق تحلیل و تنظیم گردید .
- **مرحله پنجم:** نتایج حاصل از مصاحبه با متخصصان و صاحب نظران و خوانندگان مستمر و نتایج تحلیل داده های کمی پرسشنامه در راستای پاسخگویی به سوالات تحقیق با مدل کمی و کیفی کراسول ترکیب ، تنظیم و گزارش شد.

طرح تحقیق

جامعه آماری، روش نمونه گیری و حجم نمونه

- جامعه

متخصصان و صاحب نظران حوزه تعلیم و تربیت :

متخصصان پد اگوزی و تکنولوژی ، اساتید دانشگاه ها ، مولفان کتاب ها و کارشناسان برنامه ریزی درسی

مشترکان (خوانندگان مستمر) سه مجله

معلمان دوره ابتدایی ، متوسطه اول ، متوسطه دوم ، مدیران مدارس وسایر نیروهای آموزشی و تربیتی به عنوان مخاطبان

مجلات رشد معلم ، مدرسه فردا و تکنولوژی آموزشی در سال ۱۳۹۶

جامعه آماری، روش نمونه گیری و حجم نمونه

- حجم نمونه: این پژوهش به صورت کیفی-کمی طراحی و اجرا شد. حجم نمونه و روش نمونه گیری هر بخش به شرح ذیل بود. حجم نمونه بخش کمی تحقیق طبق فرمول کوکران و در سطح اطمینان ۹۵ درصد به شرح ذیل محاسبه شده است. و نمونه آماری بخش کیفی به صورت هدفمند تعیین گردید.

$$n = \frac{N\delta^2 z^2 \frac{\alpha}{2}}{Nd^2 + \delta^2 z^2 \frac{\alpha}{2}} = \frac{700000 \times 3/84 \times (2/57)^2}{(700000 \times 0.03) + [(2/57)^2 \times 3/84]} = 864$$

n	حجم نمونه محاسبه شده ۸۶۴
N	حجم جامعه بر اساس گزارش آمار مرکز برنامه ریزی و منابع انسانی و فن آوری اطلاعات آموزش و پرورش برابر ۷۰۰۰۰۰ نفر
δ^2	واریانس جامعه براساس نتیجه ۳/۸۴ (به نقل از ارفع بلوچی، کارشکی، ۱۳۹۱)
$z^2 \frac{\alpha}{2}$	برای فرضیه دو دامنه در سطح ۹۹ درصد برابر ۲/۵۷
d^2	خطای قابل قبول برابر ۳ درصد

جامعه آماری، روش نمونه گیری و حجم نمونه

- روش نمونه گیری بخش کیفی

در این بخش نمونه گیری مطالعه به صورت غیر تصادفی از نوع هدفمند بود و تا زمان اشباع داده ها (به نحوی که ادامه جمع آوری داده ها تکرار داده های قبلی بود و اطلاعات جدیدی حاصل نمی گردید) ادامه یافت .

1. انتخابی از مخاطبان (خوانندگان مستمر) :

بدین منظور معلمانی که به طور مستمر این نشریات را دریافت و مطالعه می کردند ، به شیوه گلوله برفی شناسایی شدند. وبا دعوت از آنها در جلسه ای نیاز های حرفه ای معلمان که از طریق این مجلات می تواند رفع شود مورد بحث و بررسی قرار گرفت .

2. جمع آوری اطلاعات بامصاحبه عمیق و نیمه ساختاریافته : از طریق انتخابی از متخصصان حوزه های علوم تربیتی ، تکنولوژی به شرح ذیل انجام گرفت.

جامعه آماری، روش نمونه گیری و حجم نمونه

- بخش کیفی

از بین جامعه آماری متخصصان علوم تربیتی (پداگوژی و تکنولوژی) تعداد ۳۰ نفر نمونه به صورت هدفمند (با اولویت افرادی که دارای آثار علمی مرتبط و جدید اعم از کتاب، مقاله یا مقالات بیشتری در زمینه پداگوژی و تکنولوژی مرتبطی به چاپ رسانده‌اند انتخاب شدند. قبل از انجام مصاحبه یک دوره از مجلات مذکور در اختیار ایشان قرار گرفت تا آنها با آگاهی از مفاد نشریات، نظرات و پیشنهادات خود را ارائه نمایند.

جامعه آماری، روش نمونه گیری و حجم نمونه

- بخش کیفی

شناسایی مستمر خوان های مجلات رشد بزرگسال:

در راستای انجام این تحقیق و برای شناسایی مستمر خوانها روش های زیر اتخاذ گردید :

1. مجلات رشد معلم و تکنولوژی و مدرسه فردا مربوط به یکسال گذشته مورد مطالعه قرار گرفت و لیستی که حاوی تمامی افرادی که در طول یکسال با این مجلات همکاری داشتند تهیه گردید سپس با افرادی که بیشترین همکاری را داشتند تماس حاصل شد و از آنان دعوت گردید تا در جلسه ای در محل دفتر پژوهشگاه مطالعات آموزش پرورش حضور بهم رسانند تا از نظرات ارزشمندشان استفاده گردد.

جامعه آماری، روش نمونه گیری و حجم نمونه

- بخش کیفی

2. لیست مشترکین مجلات استخراج و مورد بررسی قرار گرفت و از بین مشترکین حقوقی (مدارس) و مشترکین حقیقی این سه مجله نیز افرادی انتخاب و طی تماس تلفنی از آنها دعوت گردید که در جلسه ای جهت بهره مند شدن از نظراتشان شرکت نمایند.

3. از افراد انتخاب شده فوق و نیز همکاران معلم درخواست گردید تا چنانچه مستمر خوانانی را می شناسند ، معرفی نمایند (روش گلوله برفی)

نهایتاً طی چندین جلسه با حضور مستمر خوانان پرسشنامه محقق ساخته که در مرحله تکوین بود بصورت پایلوت توسط آنان تکمیل واز نظرات آنان در تنظیم و تکمیل پرسشنامه استفاده شد.

جامعه آماری، روش نمونه گیری و حجم نمونه

- بخش کمی

- معلمان: در این بخش نمونه گیری به صورت چند مرحله ای انجام شد. ابتدا استان های کشور به سه گروه از نظر جغرافیایی شامل استان های شمال ، مرکز و جنوب تقسیم گردید. سپس به روش تصادفی ساده از هر گروه ۳ استان انتخاب شد (از استان های جنوبی بوشهر حذف شد). و از هر استان به صورت تصادفی ۴ دبیرستان دوره اول (۲ پسرانه و ۲ دخترانه) و ۴ دبیرستان دوره دوم (۲ پسرانه و ۲ دخترانه) و ۴ مدرسه دوره ابتدایی (۲ پسرانه و ۲ دخترانه) انتخاب شد و از هر واحد آموزشی ۱۰ نفر از معلمان ، (مدیر و معاون و مربیان نیز جز آنها هستند) انتخاب گردید. بدین ترتیب مقرر بود در این تحقیق تعداد حدود ۱۰۰۰ نفر از معلمان هشت استان برای گردآوری داده های کمی شرکت داشته باشند.

جامعه آماری، روش نمونه گیری و حجم نمونه

• بخش کمی

بنابراین در بخش کمی تحقیق در مجموع حدود ۱۰۰۰ نفر از معلمان از ۸ استان : شهر تهران ، خراسان جنوبی ، ایلام ، قم ، اردبیل ، آذربایجان شرقی ، گیلان و اصفهان شرکت کرده و به پرسشنامه تحقیق پاسخ دادند.

نمونه پژوهش و روش انتخاب:

انتخاب مشارکت کنندگان با استفاده از رویکرد هدفمند و با روش نمونه گیری گلوله برفی ۳۰ نفر بود که با توجه به اشباع نظری داده ها برای تعیین تعداد مشارکت کنندگان انجام شده . بر این اساس با ۱۸ نفر از متخصصان در زمینه موضوع پژوهش مصاحبه صورت گرفت .

روایی و پایایی ابزار پژوهش

- در بخش کمی برای سنجش روایی پرسشنامه از روایی صوری استفاده شد و سوالات توسط اساتید و صاحب نظران در زمینه نیاز های حرفه ای معلمان بررسی و اصلاح گردید و برای سنجش پایایی پرسشنامه از آلفای کرونباخ استفاده شد که میزان $0/930$ بدست آمد که مقدار قابل قبولی است .

متغیرها	وضعیت مطلوب	وضعیت موجود
شایستگی شناختی	0/967	0/953
شایستگی عملکردی	0/966	0/951
شایستگی عاطفی / اعتقادی	0/948	0/964
تکنولوژی جدید	0/937	0/937
سایر نیازهای آموزشی	0/978	0/967
نمره کلی شایستگی	0/991	0/988

آلفای کرونباخ محاسبه شده برای متغیرهای پژوهش

روش تجزیه و تحلیل اطلاعات

- از انجاییکه در این پژوهش فنون کیفی و کمی بکارگرفته شده تحلیل داده های کیفی بصورت توصیفی و نظام دار انجام گردید و تحلیل داده های کمی حاصل از پرسشنامه ها با بهره گیری از آمار توصیفی و آزمون های آماری استنباط^۱ وابسته از طریق نرم افزارهای آماری SPSS تحلیل شد.
- مدل کمی-کیفی مورد استفاده برای تحلیل داده ها مدل به شرح ذیل بود .

طرح اکتشافی : مدل تدوین طبقه بندی با تاکید بر (qual)

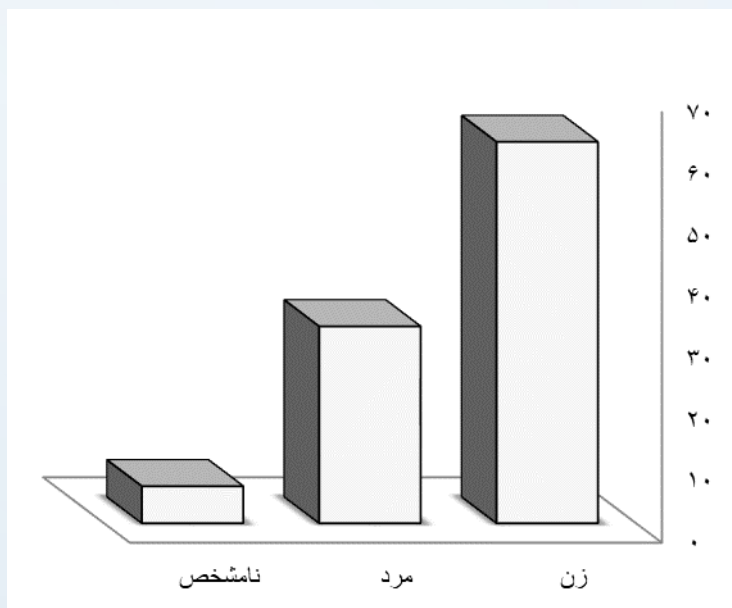
روش تجزیه و تحلیل اطلاعات

- در این مدل، داده های کیفی و کمی به صورت متوالی جمع آوری می گردد و در بخش نتایج نیز یافته های نیز با تاکید بر نتایج کیفی تحلیل می گردد. که با اهداف و روش و مدل مورد انتظار این پژوهش مطابقت دارد. برای پاسخگویی به سؤالات تحقیق از محاسبه شاخص ها و آمار توصیفی شامل درصدگیری و جدول فراوانی و نیز آزمون آماری ، وابسته به تناسب نوع سؤالات پژوهشی استفاده شد.

گزارش آمار توصیفی

- بررسی ویژگی های جمعیت شناختی

- جنسیت شرکت کننده در طرح

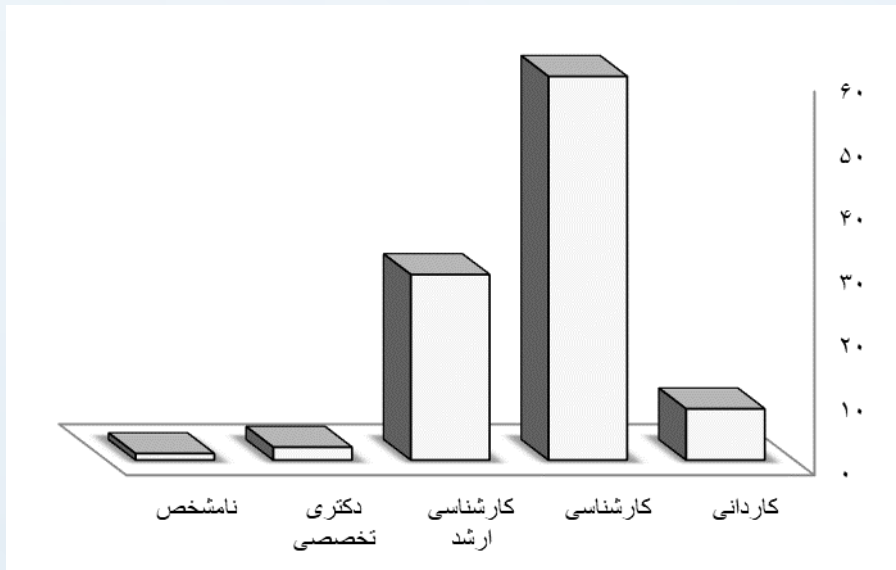
جنسیت	فراواني	درصد
زن	544	61/9
مرد	285	32/4
نامشخص	50	5/7
جمع کل	879	100

اطلاعات مندرج در جدول فوق فراوانی و درصد فراوانی جنسیت افراد مورد مطالعه در این پژوهش را نشان می دهد. بر این اساس، جنسیت اکثر شرکت کنندگان معادل ۹/۶۱ درصد (۵۴۴ نفر) زن بود.

گزارش آمار توصیفی

- بررسی ویژگی های جمعیت شناختی

- تحصیلات شرکت کنندگان

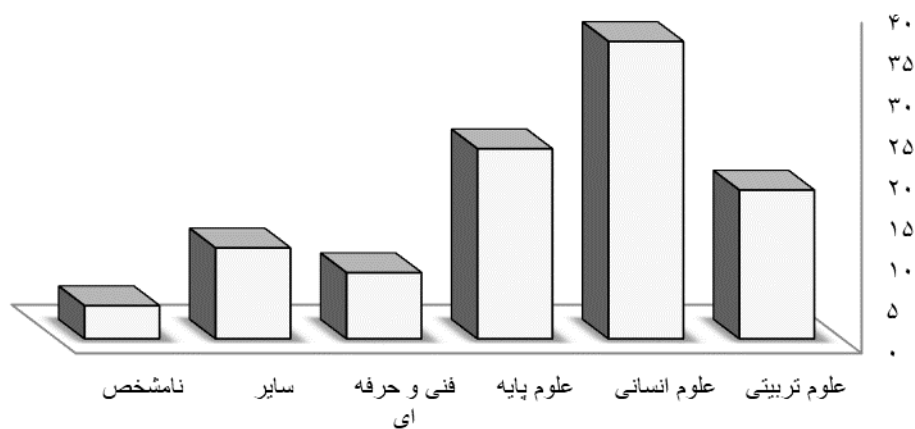
تحصیلات	فراوانی	درصد
کاردانی	67	7/6
کارشناسی	529	60/2
کارشناسی ارشد	253	28/8
دکتری تخصصی	16	1/8
نامشخص	14	1/6
جمع کل	879	100

اطلاعات مندرج در جدول فوق فراوانی و درصد فراوانی تحصیلات افراد مورد مطالعه در این پژوهش را نشان می-دهد. طبق اطلاعات به دست آمده، اکثر افراد مورد مطالعه معادل ۲/۶۰ درصد دارای تحصیلات کارشناسی بودند. همچنین، کم-ترین فراوانی مربوط به مقطع دکتری تخصصی (۸/۱ درصد معادل ۱۶ نفر) بود.

گزارش آمار توصیفی

• بررسی ویژگی های جمعیت شناختی

- رشته تحصیلی مخاطبان نمونه آماری

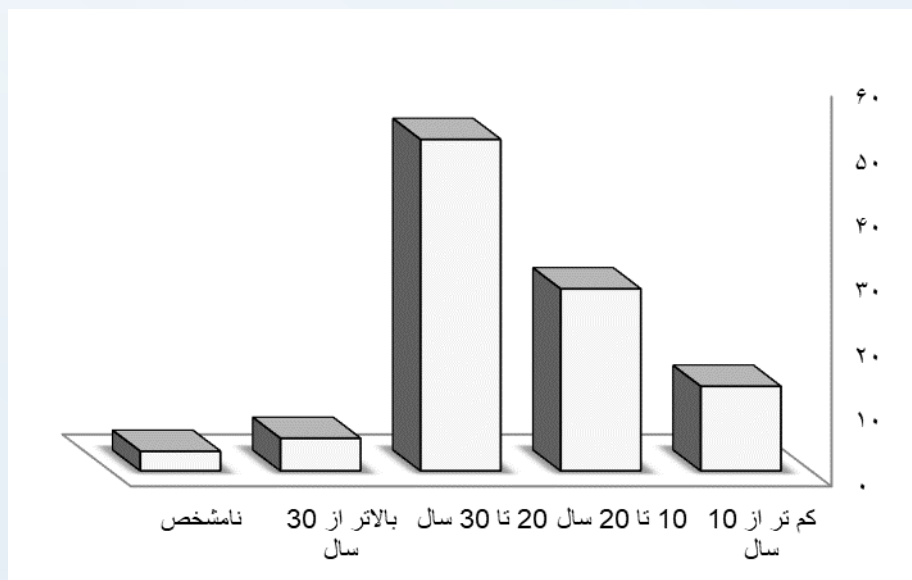
رشته تحصیلی	فراوانی	درصد
علوم تربیتی	164	18/7
علوم انسانی	317	36/1
علوم پایه	202	23
فنی و حرفه‌ای	67	7/6
سایر	99	11/3
نامشخص	30	3/4
جمع کل	879	100

اطلاعات مندرج در جدول فوق فراوانی و درصد فراوانی رشته تحصیلی افراد مورد مطالعه در این پژوهش را نشان می دهد. بر اساس اطلاعات به دست آمده، اکثر افراد مورد مطالعه معادل ۱/۳۶ درصد (۳۱۷ نفر) از رشته علوم انسانی بودند.

گزارش آمار توصیفی

- بررسی ویژگی های جمعیت شناختی

– سابقه کاری مخاطبان

سابقه کار	فراوانی	درصد
کمتر از 10 سال	117	13/3
10 تا 20 سال	246	28
20 تا 30 سال	452	51/4
بالاتر از 30 سال	40	4/6
نامشخص	24	2/7
جمع کل	879	100

اطلاعات مندرج در جدول فوق فراوانی و درصد فراوانی سابقه کاری افراد مورد مطالعه در این پژوهش را نشان می دهد. نتایج به دست آمده نشان می دهد اکثر افراد مورد بررسی معادل ۴/۵۱ درصد (۴۵۲ نفر) بین ۲۰ تا ۳۰ سال سابقه کاری دارند. همچنین، کمترین فراوانی و درصد (۶/۴ درصد) مربوط به دامنه سنی بالاتر از ۳۰ سال بود.

گزارش آمار توصیفی

- بررسی ویژگی های جمعیت شناختی

○ - میزان مطالعه مجلات رشد توسط معلمان شرکت کننده در طرح

سابقه کار	فراوانی	درصد
هیچ وقت	108	12/3
برخی شماره ها	650	73/9
به صورت مستمر	77	8/8
نامشخص	44	5
جمع کل	879	100

اطلاعات مندرج در جدول فوق فراوانی و درصد فراوانی سابقه کاری افراد مورد مطالعه در این پژوهش را نشان می دهد. نتایج به دست آمده نشان می دهد اکثر افراد مورد بررسی معادل ۴/۵۱ درصد (۴۵۲ نفر) بین ۲۰ تا ۳۰ سال سابقه کاری دارند. همچنین، کمترین فراوانی و درصد (۶/۴ درصد) مربوط به دامنه سنی بالاتر از ۳۰ سال بود.

تحلیل توصیفی متغیرهای پژوهش

وضع مطلوب		وضع موجود		ارزیابی متغیر
SD	M	SD	M	
13/94	81	13/64	63/01	شایستگیهای شناختی
9/73	53/67	9/97	42/12	شایستگیهای عملکردی
1/05	58/68	1/18	47/65	شایستگیهای عاطفی / اعتقادی
6/28	33/12	6/78	25/62	تکنولوژی و فناوریهای جدید
5/46	29/09	5/93	22/57	سایر زمینهها / اجتماعی
4/88	24/62	5/17	18/58	سایر زمینهها / فرهنگی
2/71	11/93	2/82	8/78	سایر زمینهها / اقتصادی
5/06	24/12	5/13	18/22	سایر زمینهها / اوقات فراغت
1/05	3/97	1/19	2/79	سایر زمینهها / سرگرمی

- جدول فوق شاخص های مرکزی (میانگین) و پراکندگی (انحراف استاندارد) متغیرهای پژوهش را نشان می دهد. در این جدول میانگین و انحراف استاندارد شایستگی های حرفه ای شرکت کنندگان به تفکیک وضع موجود و مطلوب ارائه شده است. به توجه به میانگین های به دست آمده، وضع مطلوب میانگین بالاتری نسبت به وضع موجود در سایر متغیرهای مورد بررسی دارد. و به عبارت دیگر بین وضعیت موجود شایستگی های مخاطبان مجلات رشد تا وضع مطلوب بنا به اظهار خودشان فاصله مشخص و نیاز آموزشی وجود دارد.

پاسخ پرسش اول پژوهش

الف) یافته های کیفی (نظرات متخصصان و صاحب نظران پداگوژی): ابتدا بر اساس مصاحبه با متخصصان پداگوژی، جدول فراوانی نیازهای آموزشی مخاطبان در زمینه ی شایستگی های شناختی(علمی و عقلانی) با ۳۵ عنوان تهیه گردید سپس عناوین موضوعاتی که از لحاظ تعداد بیشتری از متخصصان به عنوان نیاز های حرفه ای مخاطبان مجلات بود در پرسشنامه مربوط به قسمت کمی به تعداد ۲۰ گویه لحاظ گردید .

عناوین شایستگی های شناختی (علمی و عقلانی) توافق شده

- آشنایی با فرایندهای یاد دهی / یادگیری
- آشنایی با تولید و ساخت ابزار اندازه گیری و ارزشیابی
- آشنایی با مباحث روانشناسی رشد و تربیتی
- شناخت خود و ویژگی های شخصی (خودآگاهی)
- آشنایی با فلسفه تعلیم و تربیت (هستی شناسی، معرفت شناسی، ارزش شناسی و دین شناسی)
- آشنایی با دانش تخصصی مرتبط با مفاهیم آموزشی
- شناخت یاد گیرنده (شناخت نیازهای فردی، اجتماعی و عاطفی)
- آشنایی با برنامه درسی متناسب با رشته درسی (کیفیت و کمیت محتوا)
- شناخت هوش درون فردی (خویشانداری و واکنش های ارادی در
- شناخت الگوها و روش های ارزشیابی
- برای رویدادهای پیش بینی نشده) و هوش برون فردی (هوش اجتماعی)

عناوین شایستگی های شناختی (علمی و عقلانی) توافق شده

- آشنایی با برنامه درسی ملی
- شناخت تطابق ویژگی های جمعیت دانش آموزی هر کلاس با روش یاددهی و یادگیری
- شناخت فضاهای آموزشی و محیط های یادگیری
- آشنایی با روش های فرزند پروری
- آشنایی با طرح درس و زمان بندی تدریس بر اساس عناصر تربیتی و عرصه های یادگیری
- شناخت اقتضائات زمانی و مدیریت زمان
- آگاهی از تجارب زیسته سایر معلمان
- شناخت کار افزارهای پیوسته (زبان/بدن) و کارافزارهای گسسته (استفاده از محیط و مکان در فرایند یادگیری)
- آشنایی با ویژگی های اخلاق حرفه ای (معیارها و شاخص های یک معلم خوب و وظایف و مسئولیت های شغلی)

پاسخ پرسش اول پژوهش

- (ب) تحلیل داده های کمی: نتایج ویافته های حاصل از اجرای پرسشنامه نیاز سنجی از مخاطبان مجلات به صورت تحلیلی بررسی شد و با استفاده از آزمون تی زوجی (وابسته)، وضع موجود و وضع مطلوب نیازهای مخاطبان مجلات رشد در زمینه شایستگی های شناختی مقایسه شد. طبق نتایج به دست آمده، سطح معناداری مقدار $(31/23)$ t با درجه آزادی ۸۷۸ کوچکتر از سطح آلفای $(\alpha = 0.01)$ تعیین شده بود. بنابراین، با ۹۹ درصد اطمینان بین وضع موجود و وضع مطلوب معلمان از نظر شایستگی های شناختی تفاوت معناداری وجود دارد $(P < 0.01)$ بر این اساس، فرض صفر H_0 رد و فرض خلاف H_1 پذیرفته می شود..

متغیر	M	SD	t	df	Sig.
شایستگی شناختی - وضع موجود	۶۳/۰۱	۱۳/۶۴	۳۱/۲۳	۸۷۸	*** / ۰.***
شایستگی شناختی - وضع مطلوب	۸۱	۱۳/۹۴			

پاسخ پرسش اول پژوهش

- با توجه به نتایج ارائه شده در جدول فوق نتایج پژوهش نشان می دهد در کلیه مؤلفه های شایستگی شناختی تفاوت معناداری بین وضعیت موجود و مطلوب مخاطبان مجلات رشد(معلمان) وجود دارد تفاوت معنادار در این مؤلفه ها را می توان به عنوان نیازهای آموزشی مخاطبان مجلات در زمینه شناختی مطرح کرد.و مجلات رشد معلم ، مدرسه فردا و تکنولوژی آموزشی می توانند با ارائه محتوی مناسب در جهت پوشش این نیاز های آموزشی اقدام نمایند.

Sig.	Df	t	شایستگیهای شناختی
0/000**	878	24/36	1. آشنایی با فرآیندهای یاددهی / یادگیری
0/000**	878	25/69	2. آشنایی با مباحث روانشناسی رشد و تربیتی
0/000**	878	22/59	3. آشنایی با فلسفه تعلیم و تربیت (هستی شناسی و ...)
0/000**	878	24/76	4. شناخت یاد گیرنده (شناخت نیازهای فردی، اجتماعی و عاطفی)
0/000**	878	27/90	5. آشنایی با نظام های آموزش و پرورش جهان و ایران
0/000**	878	24/16	6. شناخت الگوها و روش های ارزشیابی
0/000**	878	21/32	7. شناخت خود و ویژگی های شخصی (خودآگاهی)
0/000**	878	22/66	8. آشنایی با دانش تخصصی مرتبط با مفاهیم آموزشی
0/000**	878	22/79	9. آشنایی با برنامه درسی متناسب با رشته درسی (کیفیت و کمیت محتوا)
0/000**	878	24/34	10. شناخت هوش درون فردی و هوش برون فردی
0/000**	878	21/93	11. آشنایی با برنامه درسی ملی
0/000**	878	22/03	12. شناخت فضاهای آموزشی و محیط های یادگیری
0/000**	878	20/19	13. آشنایی با طرح درس و زمانبندی تدریس بر اساس عناصر تربیتی و عرصه های یادگیری
0/000**	878	20	14. آگاهی از تجارب زیسته سایر معلمان
0/000**	878	19/21	15. آشنایی با ویژگی های اخلاق حرفه ای
0/000**	878	22/86	16. شناخت تطابق ویژگی های جمعیت دانش آموزی هر کلاس با روش یاددهی و یادگیری
0/000**	878	23/29	17. آشنایی با روش های فرزند پروری
0/000**	878	22/37	18. شناخت اقتضائات زمانی و مدیریت زمان
0/000**	878	22/35	19. شناخت کار افزارهای پیوسته و کارافزارهای گسسته
0/000**	878	24/20	20. آشنایی با تولید و ساخت ابزار اندازه گیری و ارزشیابی

پاسخ پرسش دوم پژوهش

الف) یافته های کیفی (نظرات متخصصان و صاحب نظران پداگوژی): ابتدا بر اساس مصاحبه با متخصصان پداگوژی، جدول فراوانی نیازهای آموزشی مخاطبان در زمینه ی شایستگی های عاطفی و اعتقادی با ۳۱ عنوان تهیه گردید سپس عناوین موضوعاتی که از لحاظ تعداد بیشتری از متخصصان به عنوان نیاز های حرفه ای مخاطبان مجلات بود در پرسشنامه مربوط به قسمت کمی به تعداد ۱۴ گویه لحاظ گردید .

عناوین شایستگی ها یا نیازهای عاطفی و اعتقادی توافق شده

- باور به ارزش ها و مبانی اعتقادی دین
- باور به برابری شان و حقوق ذاتی دانش آموزان
- راهکار های ترغیب دانش آموزان به انجام فرائض، رعایت ارزش ها و اخلاق
- باور به هویت یکپارچه متربیان و زمینه سازی رشد همه جانبه آن
- باور به اعتماد سازی و ایفای نقش الگویی
- باور به ارتباطات انسانی در بهبود کیفیت آموزشی پرورشی فراگیران
- اعتقاد به نقش موثر معلم در مشاوره و راهنمایی دانش آموزان
- مورد توجه قرار دادن زمینه های متفاوت خانوادگی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و دینی و مذهبی متربیان
- -توجه به نیازهای عاطفی-روانی-آموزشی دانش آموزان و مدیریت عاطفی در کلاس درس
- اعتقاد و باور به روش ها و تکنیک های موثر یاددهی و یادگیری
- باور به نقش موثر تکنولوژی و فناوری های جدید در آموزش
- توجه به فنون برقراری ارتباط کلامی و غیر کلامی
- اعتقاد به شیوه های برقرای روابط صمیمانه در محیط کار
- علاقه معلم به امر یاد دهی و یادگیری

پاسخ پرسش دوم پژوهش

ب) تحلیل داده های کمی: نتایج ویافته های حاصل از اجرای پرسشنامه نیاز سنجی از مخاطبان مجلات به صورت تحلیلی بررسی شد و با استفاده از آزمون تی زوجی (وابسته)، وضع موجود و وضع مطلوب نیازهای مخاطبان مجلات رشد در زمینه شایستگی های عاطفی و اعتقادی مقایسه شد. طبق نتایج به دست آمده، سطح معناداری مقدار (25/05) t با درجه آزادی ۸۷۸ کوچکتر از سطح آلفای ($\alpha = 0.01$) تعیین شده بود. بنابراین، با ۹۹ درصد اطمینان بین وضع موجود و وضع مطلوب معلمان از نظر شایستگی های عاطفی و اعتقادی تفاوت معناداری وجود دارد ($P < 0.01$) بر این اساس، فرض صفر H_0 رد و فرض خلاف H_1 پذیرفته می شود..

متغیر	M	SD	t	df	Sig.
شایستگی عاطفی / اعتقادی - وضع موجود	۴۷/۶۵	۱۱/۸۵	۲۵/۰۵	۸۷۸	۰۰۰/۰**
شایستگی عاطفی / اعتقادی - وضع مطلوب	۵۸/۶۸	۱۰/۵۱			

پاسخ پرسش دوم پژوهش

- با توجه به نتایج ارائه شده در جدول فوق نتایج پژوهش نشان می دهد در کلیه مؤلفه های شایستگی عاطفی و اعتقادی تفاوت معناداری بین وضعیت موجود و مطلوب مخاطبان مجلات رشد (معلمان) وجود دارد تفاوت معنادار در این مؤلفه ها را می توان به عنوان نیازهای آموزشی مخاطبان مجلات در زمینه عاطفی و اعتقادی مطرح کرد. مجلات رشد معلم ، مدرسه فردا و تکنولوژی آموزشی می توانند با ارائه محتوی مناسب در جهت پوشش این نیاز های آموزشی اقدام نمایند.

Sig.	Df	t	شایستگی های عاطفی / اعتقادی
***./**	۸۷۸	۱۵/۴۸	۳۴. باور به ارزش ها و مبانی اعتقادی دین
***./**	۸۷۸	۲۰/۱۲	۳۵. راهکار های ترغیب دانش آموزان به انجام فرائض، رعایت ارزش ها و اخلاق
***./**	۸۷۸	۱۹/۴۹	۳۶. باور به ارتباطات انسانی در بهبود کیفیت آموزشی پرورشی فراگیران
***./**	۸۷۸	۱۹/۲۶	۳۷. اعتقاد به نقش موثر معلم در مشاوره و راهنمایی دانش آموزان
***./**	۸۷۸	۲۰/۶۶	۳۸. توجه به نیازهای عاطفی-روانی-آموزشی دانش آموزان و مدیریت عاطفی در کلاس درس
***./**	۸۷۸	۲۰/۶۶	۳۹. توجه به فنون برقراری ارتباط کلامی و غیر کلامی
***./**	۸۷۸	۱۸/۶۴	۴۰. اعتقاد به شیوه های برقراری روابط صمیمانه در محیط کار
***./**	۸۷۸	۱۸/۶۴	۴۱. علاقه معلم به امر یاد دهی و یادگیری
***./**	۸۷۸	۲۰/۱۹	۴۲. باور به برابری شان و حقوق ذاتی دانش آموزان
***./**	۸۷۸	۲۱/۱۳	۴۳. باور به هویت یکپارچه متربیان و زمینه سازی رشد همه جانبه آن
***./**	۸۷۸	۲۱/۳۵	۴۴. باور به اعتماد سازی و ایفای نقش الگویی
***./**	۸۷۸	۲۱/۱۳	۴۵. مورد توجه قرار دادن زمینه های متفاوت خانوادگی، اجتماعی و ... متربیان
***./**	۸۷۸	۱۹/۰۹	۴۶. اعتقاد و باور به روش ها و تکنیک های موثر یاددهی و یادگیری
***./**	۸۷۸	۲۰/۳۳	۴۷. باور به نقش موثر تکنولوژی و فناوری های جدید در آموزش

پاسخ پرسش سوم پژوهش

الف) یافته های کیفی (نظرات متخصصان و صاحب نظران پداگوژی): ابتدا بر اساس مصاحبه با متخصصان پداگوژی، جدول فراوانی نیازهای آموزشی مخاطبان در زمینه ی شایستگی های عاطفی و اعتقادی با ۳۰ عنوان تهیه گردید سپس عناوین موضوعاتی که از لحاظ تعداد بیشتری از متخصصان به عنوان نیاز های حرفه ای مخاطبان مجلات بود در پرسشنامه مربوط به قسمت کمی به تعداد ۱۳ گویه لحاظ گردید .

عناوین شایستگی های عملکردی توافق شده

- مهارت ایجاد انگیزش، نوآوری، دقت و انضباط فکری
- داشتن مهارت پژوهشی، پرسشگری و به کارگیری آن در فراگیران
- داشتن مهارت های گفتاری، شنیداری و نوشتاری
- داشتن مهارت برقراری ارتباط دروس با زندگی روزمره
- توانایی مدیریت و سازماندهی کلاس درس با روش های تعاملی (مهارت هدایت و تسهیلگری)
- داشتن مهارت تفکر خلاق و ایجاد آن در فراگیران
- مهارت ایجاد ارتباط موثر با همکاران و اولیاء دانش آموزان
- توانایی ایجاد ارتباط و تاثیرگذاری بردانش آموزان
- مهارت تلفیق فرصت های آموزشی و تربیتی
- توانایی استفاده از نتایج ارزشیابی برای اصلاح آموزش

عناوین شایستگی های عملکردی توافق شده

- توانایی درتعالی و بهسازی حرفه ای (بازاندیشی و نقادی مداوم خود، دانش افزایی مستمر، توسعه تجربیات شایستگی های پژوهشی و مشارکت جویی علمی)
- مهارت های پژوهشی (درس پژوهی، اقدام پژوهی و توانایی انطباق برنامه درسی با شرایط محلی وتفاوت های فردی دانش آموزان ...)
- مهارت ایجاد انگیزه و افزایش انگیزه معلمی
- توانایی ساخت وسایل ساده کمک آموزشی
- ارائه نتایج پژوهش های مرتبط با عملکرد معلمان
- مهارت طراحی آموزشی
- موفق

پاسخ پرسش سوم پژوهش

ب) تحلیل داده های کمی: نتایج ویافته های حاصل از اجرای پرسشنامه نیاز سنجی از مخاطبان مجلات به صورت تحلیلی بررسی شد و با استفاده از آزمون تی زوجی (وابسته)، وضع موجود و وضع مطلوب نیازهای مخاطبان مجلات رشد در زمینه شایستگی های عملکردی مقایسه شد. طبق نتایج به دست آمده، سطح معناداری مقدار (28/26) t با درجه آزادی ۸۷۸ کوچکتر از سطح آلفای ($\alpha = 0.01$) تعیین شده بود. بنابراین، با ۹۹ درصد اطمینان بین وضع موجود و وضع مطلوب معلمان از نظر شایستگی های عملکردی تفاوت معناداری وجود دارد ($P < 0.01$) بر این اساس، فرض صفر H_0 رد و فرض خلاف H_1 پذیرفته می شود.

متغیر	M	SD	t	Df	Sig.
شایستگی عملکردی - وضع موجود	۴۲/۱۲	۹/۷۹	۲۸/۲۶	۸۷۸	.../۰**
شایستگی عملکردی - وضع مطلوب	۵۳/۶۷	۹/۹۳			

پاسخ پرسش سوم پژوهش

- با توجه به نتایج ارائه شده در جدول فوق نتایج پژوهش نشان می دهد در کلیه مؤلفه های شایستگی های عملکردی تفاوت معناداری بین وضعیت موجود و مطلوب معلمان وجود دارد ($P < 0.01$) تفاوت معنادار در این مؤلفه ها را می توان به عنوان نیازهای آموزشی مخاطبان مجلات در زمینه های عملکردی مطرح کرد. و مجلات رشد معلم ، مدرسه فردا و تکنولوژی آموزشی می توانند با ارائه محتوی مناسب در جهت پوشش این نیاز های آموزشی اقدام نمایند.

Sig.	df	T	شایستگیهای عملکردی
0/000**	878	21/82	21. مهارت ایجاد انگیزش، نوآوری، دقت و انضباط فکری در فراگیران
0/000**	878	20/82	22. داشتن مهارت های گفتاری، شنیداری و نوشتاری
0/000**	878	21/86	23. توانایی مدیریت وسازماندهی کلاس درس با روش های تعاملی
0/000**	878	19/97	24. توانایی ایجاد ارتباط و تاثیرگذاری بردانش آموزان
0/000**	878	21/11	25. مهارت تلفیق فرصت های آموزشی وتربیتی
0/000**	878	24/28	26. داشتن مهارت پژوهشی، پرسشگری و به کارگیری آن در تدریس
0/000**	878	21/61	27. داشتن مهارت برقراری ارتباط دروس با زندگی روزمره
0/000**	878	23/81	28. داشتن مهارت تفکرخلاق و ایجاد آن در فراگیران
0/000**	878	19/79	29. مهارت ایجاد ارتباط موثر با همکاران و اولیاء دانش آموزان
0/000**	878	23/55	30. توانایی استفاده از نتایج ارزشیابی برای اصلاح آموزش
0/000**	878	22/42	31. توانایی درتعالی و بهسازی حرفه ای
0/000**	878	24/11	32. توانایی انطباق برنامه درسی با شرایط محلی وتفاوت های فردی دانش آموزان
0/000**	878	23/15	33. توانایی ساخت وسایل ساده کمک آموزشی

پاسخ پرسش چهارم پژوهش

الف) یافته های کیفی (نظرات متخصصان و صاحب نظران پداگوژی): ابتدا بر اساس مصاحبه با متخصصان پداگوژی، جدول فراوانی نیازهای آموزشی مخاطبان در زمینه ی تکنولوژی آموزشی با ۱۸ عنوان تهیه گردید سپس عناوین موضوعاتی که از لحاظ تعداد بیشتری از متخصصان به عنوان نیاز های حرفه ای مخاطبان مجلات بود در پرسشنامه مربوط به قسمت کمی به تعداد ۸ گویه لحاظ گردید .

عناوین نیاز های تکنولوژی آموزشی توافق شده

- توانایی طراحی نحوه چیدمان و معماری کلاس درس
- شناخت و توانایی به کار گیری شبکه های مجازی و اجتماعی در فرایند تدریس
- آشنایی با الگوها و روشهای تدریس (رفتاری، اجتماعی و ... سخنرانی، ایفای نقش و...
- توانایی ترغیب دانش آموزان به ساخت وسایل یادگیری و استفاده از وسایل دانش آموز ساخته در امر یادگیری
- کاربرد کامپیوتر در روش تحقیقات علمی در آموزش و استفاده از نرم افزارهای آموزشی
- استفاده از بازی های آموزشی
- شناخت و توانایی به کار گیری فن آوری های جدید در فرایند تدریس
- توانایی استفاده از وسایل سمعی بصری و مواد آموزشی سه بعدی

پاسخ پرسش چهارم پژوهش

ب) تحلیل داده های کمی: نتایج ویافته های حاصل از اجرای پرسشنامه نیاز سنجی از مخاطبان مجلات به صورت تحلیلی بررسی شد و با استفاده از آزمون تی زوجی (وابسته)، وضع موجود و وضع مطلوب نیازهای مخاطبان مجلات رشد در زمینه شایستگی های عملکردی مقایسه شد. طبق نتایج به دست آمده، سطح معناداری مقدار (27/55) t با درجه آزادی ۸۷۸ کوچکتر از سطح آلفای ($\alpha = 0.01$) تعیین شده بود. بنابراین، با ۹۹ درصد اطمینان بین وضع موجود و وضع مطلوب معلمان از نظر شایستگی های عملکردی تفاوت معناداری وجود دارد ($P < 0.01$) بر این اساس، فرض صفر H_0 رد و فرض خلاف H_1 پذیرفته می شود.

متغیر	M	SD	t	df	Sig.
تکنولوژی جدید - وضع موجود	26/62	6/78	۲۷/۵۵	۸۷۸	۰۰۰/۰**
تکنولوژی جدید - وضع مطلوب	33/12	6/28			

نیاز های مخاطبان در زمینه تکنولوژی آموزشی

Sig.	Df	t	تکنولوژی و فنآوریهای جدید
0/000**	878	20/42	48. آشنایی با الگوها و روشهای تدریس (رفتاری، اجتماعی، سخنرانی، ایفای نقش و ...)
0/000**	878	22/71	49. توانایی ترغیب دانش آموزان به ساخت وسایل یادگیری
0/000**	878	24/08	50. استفاده از بازی های آموزشی
0/000**	878	23/08	51. شناخت و توانایی به کار گیری فن آوری های جدید در فرایند تدریس
0/000**	878	23/27	52. شناخت و توانایی به کار گیری شبکه های مجازی و اجتماعی در فرایند تدریس
0/000**	878	20/74	53. کاربرد کامپیوتر در روش تحقیقات علمی در آموزش و استفاده از نرم افزارهای آموزشی
0/000**	878	24/64	54. توانایی استفاده از وسایل سمعی بصری و مواد آموزشی سه بعدی
0/000**	878	22/74	55. توانایی طراحی نحوه چیدمان و معماری کلاس درس

- با توجه به نتایج ارائه شده در جدول فوق تایید پژوهش نشان می دهد در کلیه مؤلفه های شایستگی های عملکردی تفاوت معناداری بین وضعیت موجود و مطلوب معلمان وجود دارد ($P < 0.01$) تفاوت معنادار در این مؤلفه ها را می توان به عنوان نیازهای آموزشی مخاطبان مجلات در زمینه های عملکردی مطرح کرد. و مجلات رشد معلم ، مدرسه فردا و تکنولوژی آموزشی می توانند با ارائه محتوی مناسب در جهت پوشش این نیاز های آموزشی اقدام نمایند.

پاسخ پرسش پنجم پژوهش

الف) یافته های کیفی (نظرات متخصصان و صاحب نظران پداگوژی): ابتدا بر اساس مصاحبه با متخصصان پداگوژی، جدول فراوانی نیازهای آموزشی مخاطبان در زمینه ی اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، فراغتی و سرگرمی با ۴۷ عنوان تهیه گردید سپس عناوین موضوعاتی که از لحاظ تعداد بیشتری از متخصصان به عنوان نیاز های حرفه ای مخاطبان مجلات بود در پرسشنامه مربوط به قسمت کمی به تعداد ۲۳ گویه لحاظ گردید.

عناوین نیاز های (اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، فراغتی و سرگرمی) توافق شده

- آشنایی با شیوه های صحیح مطالعه و دسترسی به منابع
- آشنایی با مدیریت هزینه های زندگی
- مطالعاتی مفید
- فرصت مطالعاتی برای معلمان
- نیاز به شناخت زبان و گویش بومی و ویژگی های محلی و انطباق با آنها
- استفاده از شبکه های اجتماعی و فضاهای مجازی
- مشارکت و همکاری فعال در فرایند تولید و بهسازی برنامه های آموزشی، پژوهشی، تربیتی و فرهنگی
- آشنایی با آموزش های غیر رسمی به منظور ارتقای سطح دانش (برای زندگی شخصی و نیز امر آموزش)
- داشتن تجربه ی جدید آموزشی در خلال مسافرت به مناطق مختلف
- آشنایی با مفاهیم ساده اقتصادی (اقتصاد خرد و کلان)
- آشنایی با اقتصاد آموزش و پرورش
- شرکت در کارهای خیریه و داوطلبانه

عناوین نیاز های (اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، فراغتی و سرگرمی) توافق شده

- انجام فعالیت های ورزشی در حین کار
- نیاز به پیشرفت حرفه ای
- نیاز به موفقیت در زندگی
- داشتن موقعیت اجتماعی مطلوب
- شناخت جامعه و مشارکت و همکاری با جامعه محلی در پشتیبانی از برنامه های آموزشی پرورشی
- شناخت نیازهای ارتباطی و رسانه های اجتماعی
- شناخت جامعه معلمان، جامعه مدرسه و خانواده ها و ارتباط مستمر با خانواده ها برای پشتیبانی های تربیتی و آموزشی دانش آموزان
- آشنایی با مهارت ها و سبک های زندگی
- شناخت ارج و جایگاه شغل معلمی
- شرکت در کانون ها و انجمنهای علمی و گروه های فرهنگی
- شیوه های دسترسی به مدارج علمی بالاتر

پاسخ پرسش پنجم پژوهش

- جدول فوق نتایج آزمون تی زوجی (وابسته) وضع موجود و مطلوب مخاطبان در زمینه نیازهای مختلف آموزشی را نشان می دهد. طبق نتایج به دست آمده، سطح معناداری مقدار t با درجه آزادی ۸۷۸ کوچکتر از سطح آلفای ($\alpha = 0.01$) تعیین شده بود. بنابراین، با ۹۹ درصد اطمینان بین وضع موجود و وضع مطلوب مخاطبان مجلات رشد از نظر نیازهای اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، فراغتی و سرگرمی تفاوت معناداری وجود دارد ($P < 0.01$) بر این اساس، فرض صفر (H_0) رد و فرض خلاف (H_1) پذیرفته میشود. تفاوت معنادار مشاهده شده بین وضع موجود و مطلوب بیانگر نیازهای حرفه ای مخاطبان مجلات در زمینه های مختلف اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، فراغتی و سرگرمی است.

متغیر	M	SD	t	df	Sig.
نیازهای اجتماعی - وضع موجود	22/57	5/93	27/50	878	0/000**
نیازهای اجتماعی - وضع مطلوب	29/09	5/46			
نیازهای فرهنگی - وضع موجود	18/22	5/13	28/87	878	0/000**
نیازهای فرهنگی - وضع مطلوب	24/62	4/88			
نیازهای اقتصادی - وضع موجود	8/78	2/82	26/22	878	0/000**
نیازهای اقتصادی - وضع مطلوب	11/93	2/71			
نیازهای فراغتی - وضع موجود	18/22	5/13	57/26	878	0/000**
نیازهای فراغتی - وضع مطلوب	24/12	5/06			
نیازهای سرگرمی - وضع موجود	2/79	1/19	23/74	878	0/000**
نیازهای سرگرمی - وضع مطلوب	3/97	1/05			

پاسخ پرسش پنجم پژوهش

0/000**	878	23/02	68. مشارکت و همکاری فعال در فرایند تولید و بهسازی برنامه های آموزشی و ...
0/000**	878		اقتصادی
0/000**	878	23/22	69. آشنایی با مفاهیم ساده اقتصادی (اقتصاد خرد و کلان)
0/000**	878	24/79	70. آشنایی با اقتصاد آموزش و پرورش
0/000**	878	22/34	71. آشنایی با مدیریت هزینه های زندگی
0/000**	878		گذران اوقات فراغتی
0/000**	878	23/76	72. فرصت مطالعاتی برای معلمان
0/000**	878	18/72	73. آشنایی با آموزش های غیر رسمی به منظور ارتقای سطح دانش
0/000**	878	22/74	74. آشنایی با آموزش های غیر رسمی به منظور ارتقای سطح دانش
0/000**	878	24/04	75. داشتن تجربه ی جدید آموزشی در خلال مسافرت به مناطق مختلف
0/000**	878	21/54	76. شرکت در کارهای خیریه و داوطلبانه
0/000**	878	21/26	77. استفاده از رسانه های دیداری و نوشتاری
0/000**	878		سرگرمی
0/000**	878	23/74	78. انجام فعالیت های ورزشی در حین کار

Sig.	df	t	نیازهای مختلف آموزشی
0/000**	878		اجتماعی
0/000**	878	22/42	56. نیاز به پیشرفت حرفه ای
0/000**	878	20/45	57. نیاز به موفقیت در زندگی
0/000**	878	21/51	58. داشتن موقعیت اجتماعی مطلوب
0/000**	878	22/31	59. شناخت جامعه و مشارکت و همکاری با جامعه محلی در پشتیبانی از برنامهها
0/000**	878	22/74	60. شناخت جامعه معلمان، جامعه مدرسه و خانواده ها
0/000**	878	23/06	61. شناخت نیازهای ارتباطی و رسانههای اجتماعی
0/000**	878	25/79	62. آشنایی با مهارتها و سبکهای زندگی
0/000**	878		فرهنگی
0/000**	878	24/44	63. شناخت ارج و جایگاه شغل معلمی
0/000**	878	23/74	64. شرکت در کانون ها و انجمنهای علمی و گروه های فرهنگی
0/000**	878	22/70	65. شیوه های دسترسی به مدارج علمی بالاتر
0/000**	878	24/09	66. آشنایی با شیوه های صحیح مطالعه و دسترسی به منابع مطالعاتی مفید
0/000**	878	22/50	67. نیاز به شناخت زبان و گویش بومی و ویژگی های محلی و انطباق با آنها

پاسخ پرسش پنجم پژوهش

- با توجه به یافته های ارائه شده در جدول فوق نتایج پژوهش نشان می دهد از نظر مؤلفه های مختلف نیازهای اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، فراغتی و سرگرمی تفاوت معناداری بین وضعیت موجود و مطلوب مخاطبان وجود دارد ($P < 0.01$) تفاوت معنادار در این مؤلفه ها را می توان به عنوان نیازهای مخاطبان در سایر زمینه ها مطرح کرد. و مجلات رشد معلم ، مدرسه فردا و تکنولوژی آموزشی می توانند با ارائه محتوی مناسب در جهت پوشش این نیاز های آموزشی اقدام نمایند.

نتیجه گیری

نتایج حاصل برای شایستگی های شناختی (علمی و عقلانی) ۲۰ موضوع، عاطفی و اعتقادی ۱۴ موضوع، عملکردی ۲۰ موضوع، تکنولوژی ۸ موضوع و سایر نیازهای اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و فراغتی ۲۳ موضوع به عنوان نیازهای آموزشی که می تواند برای تهیه محتوی مناسب برای مجلات مورد استفاده قرار گیرد،

نتیجه گیری

- طبق نتایج حاصل، نیازهای مربوط به شایستگی های شناختی از اهمیت و اولویت بیشتری نسبت به دیگر نیازها برخوردار است. رتبه های بعدی به ترتیب به نیازهای عاطفی-اعتقادی، تکنولوژی و فناوری جدید، عملکردی، اجتماعی، فرهنگی، فراغتی، اقتصادی و سرگرمی اختصاص دارد.
- طبق نتایج حاصل، از نظر مخاطبان مجلات شرکت کننده در پژوهش حاضر، نیازهای شناختی، عاطفی-اعتقادی، تکنولوژی و فناوری جدید، عملکردی، اجتماعی، فرهنگی، فراغتی، اقتصادی و سرگرمی رتبه بندی نیز شدند .

نتیجه گیری

موضوعات در اولویت تنظیم محتوی در زمینه نیازهای شناختی برای مجلات رشد

آشنایی با نظام های آموزش و پرورش جهان و ایران

آشنایی با مباحث روان شناسی رشد و تربیتی

شناخت هوش درون فردی و هوش برون فردی

شناخت الگوها و روش های ارزشیابی

شناخت یاد گیرنده (شناخت نیازهای فردی، اجتماعی و عاطفی)

آشنایی با روش های فرزند پروری

نتیجه گیری

موضوعات در اولویت تنظیم محتوی در زمینه نیازهای عاطفی- اعتقادی برای مجلات رشد

مورد توجه قرار دادن زمینه های متفاوت خانوادگی، اجتماعی و ... متربیان

راهکار های ترغیب دانش آموزان به انجام فرائض، رعایت ارزش ها و اخلاق

توجه به نیازهای عاطفی-روانی-آموزشی دانش آموزان و مدیریت عاطفی در کلاس درس

توجه به فنون برقراری ارتباط کلامی و غیر کلامی

باور به اعتماد سازی و ایفای نقش الگویی

باور به نقش موثر تکنولوژی و فناوری های جدید در آموزش

نتیجه گیری

موضوعات در اولویت تنظیم محتوی در زمینه نیازهای تکنولوژی و فناوری جدید برای مجلات رشد

آشنایی با مهارت‌ها و سبک‌های زندگی

شناخت جامعه معلمان، جامعه مدرسه و خانواده ها

انواع فرصت مطالعاتی برای معلمان - شناخت ارج و جایگاه شغل معلمی

شرکت در کانون ها و انجمنهای علمی و گروه های فرهنگی

آشنایی با اقتصاد آموزش و پرورش

آشنایی با مهارت‌ها و سبک‌های زندگی

نتیجه گیری

موضوعات در اولویت تنظیم محتوی در زمینه نیازهای عملکردی برای مجلات رشد

توانایی انطباق برنامه درسی با شرایط محلی و تفاوت های فردی دانش آموزان

داشتن مهارت تفکرخلاق و ایجاد آن در فراگیران

توانایی ساخت وسایل ساده کمک آموزشی

داشتن مهارت پژوهشی، پرسشگری و به کارگیری آن در تدریس

توانایی استفاده از نتایج ارزشیابی برای اصلاح آموزش

توانایی درتعالی و بهسازی حرفه ای

نتیجه گیری

موضوعات در اولویت تنظیم محتوی در زمینه نیازهای اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و فراغتی برای مجلات رشد
آشنایی با مهارت‌ها و سبک‌های زندگی
شناخت جامعه معلمان، جامعه مدرسه و خانواده ها
انواع فرصت مطالعاتی برای معلمان - شناخت ارج و جایگاه شغل معلمی
شرکت در کانون ها و انجمنهای علمی و گروه های فرهنگی
آشنایی با اقتصاد آموزش و پرورش
آشنایی با مهارت‌ها و سبک‌های زندگی

راهکارها

با توجه به نتایج فوق و نیز نظراتی که متخصصان پداگوژی و مستمرخوانان مجلات رشد ارائه نمودند راهکارهای پیشنهادی جهت ارتقای سطح مجلات در قالب دو محور زیر پیشنهاد می گردد.

الف) الویت بندی موضوعات و ضرورت بازاندیشی و طرح ریزی آنها در محتوای مجلات

ب) نحوه ارائه محتوا

راهکارها

اولویت بندی موضوعات و ضرورت بازاندیشی و طرح ریزی آنها در محتوای مجلات

باتوجه به نتایج یافته ها نیازهای آموزشی معلمان بصورت زیر اولویت بندی گردید:

- تولید محتوا در راستای برآوردن نیازهای شناختی مخاطبان
- تولید محتوا در راستای برآوردن نیازهای عملکردی مخاطبان
- تولید محتوا در راستای برآوردن نیازهای عاطفی و اعتقادی مخاطبان
- تولید محتوا در راستای برآوردن نیازهای تکنولوژی آموزشی و فناوری جدید مخاطبان
- تولید محتوا در راستای برآوردن نیازهای اجتماعی، فرهنگی، فراعتی اقتصادی، سرگرمی مخاطبان

راهکارها

نحوه ارائه محتوا

- در ارائه مطالب بهتر است از گونه تمثيل يا از گونه نوشتاری روایی به جای تئوری های نظری استفاده گردد .
- تلفیق مقالات با مشاهداتی که در مدرسه یا در مصاحبه با یک معلم اتفاق می افتد
- بکار بردن چاشنی طنز نیز در جلب نظر مخاطبان موثر است .
- در مجلات رشد بزرگسال لازم است تا محتوا به گونه ای باشد تا معلم خودش را در متن مجلات ببیند
- تجارب معلمان در مجلات منعکس شود.
- نحوه ارائه مطالب متناسب با حوزه شناختی، عملکردی و نگرشی ارائه شود
- سازماندهی محتوا و نحوه پردازش آن بسیار مهم است
- استفاده از آخرین تکنولوژی ها در ارائه مطالب در ارتقای سطح مجلات تاثیر شایانی دارد.

پیشنهاده‌ها

۱- شایستگی ها و نیاز های حرفه ای احصاء شده حاصل از این پژوهش به عنوان اسناد و راهنمای تدوین برنامه سالانه مجلات رشد به خصوص سه مجله رشد معلم ، مدرسه فردا و تکنولوژی مورد استفاده قرار گیرد.

۲- شایستگی های تعیین شده در این پژوهش در طراحی و تولید محتوی مجلات رشد حسب مورد در سه مجله رشد معلم ، مدرسه فردا و تکنولوژی آموزشی و یا سایر مجلات رشد مورد استفاده قرار گیرد.

پیشنهادهای

۳- با توجه به اینکه در این پژوهش ، نیاز ها و شایستگی های مورد نیاز مخاطبان مجلات رشد (معلمان) به ترتیب اولویت مشخص گردیده است ، پیشنهاد می گردد ، این او لویت در برنامه ریزی تولید محتوی برای مجلات مورد استفاده قرار گیرد.

۴- بر اساس نتایج پژوهش مخاطبان مجلات رشد در ۵ بخش مورد مطالعه (سوال های تحقیق) دارای نیاز های آموزشی هستند که می تواند از طریق مجلات رشد پاسخ داده شود. بنابر این پیشنهاد می شود ،توجه متناسب و پوشش متوازن و کامل به همه ابعاد از نیاز های معلمان در طراحی و تولید محتوی مجلات با استفاده از نتایج پژوهش به عمل آید. به نحوی که همه نیاز های آموزشی مخاطبان در مجلات مورد توجه قرار گیرد.